

**SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI
CANLI DENEYLERİ
YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Sinop Üniversitesi ve bağlı kuruluşlarında sucul omurgalı canlılar ile yapılacak olan bilimsel araştırma, test, eğitim-öğretim gibi temel etkinliklerde kullanılan yöntem ve materyaller ile ilgili minimum etik standartları saptamak, etik ilkeler doğrultusunda görüş bildirmek ve araştırma önerilerini bu açıdan incelemek üzere oluşturulacak Sinop Üniversitesi Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kurulunun (SÜ-SOCYEK) kuruluşu, görevleri, çalışma yöntemi, ilkeleri ve işleyişine ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, Sinop Üniversitesinde bilimsel amaçla kullanılacak sucul omurgalı canlıların kullanımından önce alınması gereken izinleri, SÜ-SOCYEK'in oluşturulmasını ve bu kurulun çalışma usul ve esaslarını, görevlerini, eğitim, denetim ve yükümlülüklerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 20/4/2019 tarihli ve 30751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, Bilimsel Amaçlar için Kullanılan Sucul Omurgalı Canlıların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen kısaltmalar;

- Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- Barındırma alanı: Akvaryum, tank, havuz gibi içine su konabilen yapılar ile su içine kurulabilen ağ kafes gibi yapıların bulunduğu alanı,
- Çalışma izni: Kuruluş izni ile yer, proje ve belgeleri uygun bulunmuş, yapılan incelemelerde hiçbir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiş üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların faaliyet gösterebilmeleri için Bakanlıkça verilen izin belgesini,
- Deney: Bilimsel amaçlarla sucul omurgalı canlılar üzerinde gerçekleştirilecek her türlü prosedür veya prosedürler bütünü,
- Deney ünitesi: Sucul omurgalı canlılar üzerinde her türlü prosedür veya prosedürlerin gerçekleştirildiği, Tarım ve Orman Bakanlığından çalışma izni bulunan birimleri,
- Etik: Araştırmalarda kullanılacak sucul omurgalı canlılarla ilgili olarak, insan ve sucul omurgalı canlıların yaşamını ilgilendiren bilimlerde yapılabilecek hareketlerin sınırları, sucul omurgalı canlılara yönelik yapılacak tutum ve davranışa yol gösterici evrensel kuralları,
- Genel Müdürlük: Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünü,
- İl Müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğünü,
- Hayvan Refah Birimi: Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda biri sucul omurgalı canlıların refahı ve bakımından sorumlu yönetici olmak üzere en az üç kişiden oluşan ve kurulması zorunlu hayvanların refahı ve bakımından sorumlu birimi,
- İnsancıl öldürme metodu: sucul omurgalı canlıların kendi türüne has, en az fiziksel ve duyuşsal ağrı, eziyet ve sıkıntıya maruz kalacağı şekilde yaşamının sonlandırılmasını,
- İyi laboratuvar uygulamaları: Klinik çalışmalar dışındaki sağlık ve çevre güvenliği çalışmalarının planlanması, yapılması, izlenmesi, kaydedilmesi, arşivlenmesi ve rapor edilmesi şartları ve yönetim usulleri ile ilgili kalite sistemini,
- SÜ-SOCYEK: Sinop Üniversitesi Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kurulunu,
- Kullanıcı: Sucul omurgalı canlıları prosedürlerde kullanmaya yetkili olan kişiyi,
- Kuruluş: Tarım ve Orman Bakanlığınca çalışma izni bulunan, müştemilatı ile birlikte

**SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI
CANLI DENEYLERİ
YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

açık, kapalı, yarı açık, her türlü sabit ya da taşınabilir tesis, bina veya binalar grubunu,

l) Proje: Tanımlanmış bilimsel bir amacı olan ve bir ya da daha fazla prosedürü kapsayan iş programını,

m) Prosedür: Sucul omurgalı canlıların yalnızca organları veya dokularını kullanmak için öldürülmesi hariç; sucul omurgalı bir canlının doğumu, kuluçkadan çıkması, herhangi bir biçimde genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlı soyunun oluşturulması ve devam ettirilmesi süreçlerini de kapsayan, invaziv (zarar verici doku oluşumu) veya invaziv olmayan, bilinen veya bilinmeyen sonuçları olan deneysel, bilimsel veya eğitici amaçlar için sucul omurgalı canlıda iyi hayvan refahı uygulamalarına uygun olarak bir iğnenin batırılmasıyla oluşan ağrıya eşit veya daha fazla ağrı, eziyet, sıkıntı veya kalıcı hasara yol açabilen kullanımını,

n) Risk analizi: Bakanlıktan çalışma izni almış üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların faaliyetleri sırasında ortaya çıkabilecek risklerin belirlenmesi ve bu riskleri en aza indirecek veya ortadan kaldıracak önlemlerin alınmasını,

o) Rektör: Sinop Üniversitesi Rektörünü,

ö) Sekreteryaya: Sinop Üniversitesi Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kurulu çalışmalarında gerekli koordinasyonu sağlayan, yazışmaları yapan ve kayıtları tutan kişi veya kişileri,

p) Sucul omurgalı canlı: Yunus ve balinalar (Cetacea) hariç olmak üzere, yaşamının tüm evrelerini veya bir bölümünü suda geçirmek zorunda olan balıklar (Pisces), kurbağalar (Amphibia), sucul sürüngenler (aquatic/semi-aquaticreptilian) gibi omurgalı canlıları,

r) SOCMEK: Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Merkezi Etik Kurulunu,

s) SOCYEK: Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kurulunu,

ş) Sucul omurgalı canlı kullanım sertifikası: Sucul omurgalı canlıların bilimsel amaçlı kullanımına ilişkin olarak SOCMEK tarafından eğitim konuları belirlenmiş programa kayıt yaptırarak devam ve başarı şartlarını yerine getiren kursiyerlere verilen belgeyi,

t) Üniversite: Sinop Üniversitesini (SÜ), ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sucul Omurgalı Canlıların Kullanım Amaçları, Yerel Etik Kurulun Kuruluşu, Görev Süresi, Görev ve Yetkileri

Sucul omurgalı canlıların kullanım amaçları

MADDE 5- (1) Sucul omurgalı canlılar;

a) Sucul omurgalı canlılarının korunmasını amaçlayan araştırmalarda,

b) Sucul omurgalı canlılarının refahı ve kültürü yapılan sucul omurgalı canlılarının üretim şartlarının iyileştirilmesi çalışmalarında,

c) Sucul omurgalı canlılarının davranışsal özelliklerin değerlendirilmesi, tespiti, düzenlenmesi veya değiştirilmesi amacıyla; ilaçların, aşuların, gıdaların, diğer madde ve ürünlerin geliştirilmesi, kalite, etkinlik ve güvenlik testlerinin yapılmasında,

ç) Araştırmacıların mesleki beceri kazanması, sürdürebilmesi veya geliştirmesi için eğitim amacıyla kullanılabilir.

SÜ-SOCYEK'in kuruluşu

MADDE 6- (1) SÜ-SOCYEK aşağıda belirtildiği şekilde oluşturulur;

a) Sucul omurgalı canlı/hayvan deneyleri kullanım sertifikası bulunan ve sucul omurgalı canlıların kullanımını konusunda deneyimli, tam zamanlı çalışan üniversite öğretim üyelerinden bir başkan,

b) Üniversite bünyesinde sucul omurgalı canlı ile çalışma yapan birimlerde görevli tam

**SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI
CANLI DENEYLERİ
YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

zamanlı çalışan öğretim üyeleri,

c) Sucul omurgalı canlı refahı birimi sorumlusu,

ç) Kurum veya kuruluş ile çıkar ilişkisi olmayan bir sivil toplum kuruluşuna kayıtlı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir üye olmak üzere en az beş (5) üyeden oluşur.

(2) SÜ-SOCYЕК'te görev alacak en az bir üyenin sucul omurgalı canlı deneylerinde en az bir yıl tecrübeli ve doktora derecesine sahip olması gereklidir.

(3) SÜ-SOCYЕК'in düzenli çalışması, başvuruların alınması, değerlendirilmesi ve arşivlenmesi amacıyla ayrı bir sekretarya birimi oluşturulur.

SÜ-SOCYЕК'e atanma ve görev süresi

MADDE 7- (1) SÜ-SOCYЕК Başkanı, Başkan Vekili ve üyeler Sinop Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Dekanlığı önerisi ile Rektör tarafından atanır.

(2) SÜ-SOCYЕК üyelerinin görev süresi dört yıldır. Görev süresi biten üye yeniden atanabilir. Bir takvim yılı içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya katılmayan üyenin, üyeliği kendiliğinden düşer. Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma veya herhangi bir nedenle sona ermesi veya üyeliğinin düşmesi halinde, yerine aynı usulle ve kalan süreyi tamamlamak üzere, ayrılan üyenin nitelikleri taşıyan yeni bir üye görevlendirilir.

SÜ-SOCYЕК'in görev ve yetkileri

MADDE 8- (1) SÜ-SOCYЕК'in görev ve yetkileri aşağıda belirtildiği şekildedir.

a) SOCMEK'in belirlediği etik ilkeler ve iyi laboratuvar uygulamaları çerçevesinde kendi çalışma usul ve esaslarını belirleyen yönergeyi hazırlamak ve gerekli hallerde değişiklik önerileri yapmak.

b) Sucul omurgalı canlılar üzerinde yapılacak tüm işlemlerin etik yönden kabul edilebilir sınırlarını belirleyerek çalışma protokollerini onaylamak veya kabul edilmeyenleri gerekçelendirmek.

c) Üniversite içinde sucul omurgalı canlı kullanılması sürecinin etik kurallara uygun olarak sürdürülmesini denetlemek ve bu amaçla gerekli düzenlemeleri yapmak.

ç) Sucul omurgalı canlı kullanılmayan veya en az sayıda sucul omurgalı canlı kullanılan ya da daha az acı veren alternatif yöntemlerin geliştirilmesine ve doğrulanmasına katkıda bulunacak araştırmaları teşvik etmek.

d) Sucul omurgalı canlılar üzerinde yapılacak işlemlerin onaylanmış protokole göre yapılmasını ve gerektiğinde sonlandırılmalarını sağlamak.

e) Sucul omurgalı canlılarla çalışacak personelin gerekli eğitim almasını sağlamak. Bu amaçla sertifika programları düzenlemek.

f) Düzenlenecek eğitim sertifika programlarını otuz gün önce SOCMEK'e bildirmek.

g) Düzenledikleri sertifika eğitim programları ve eğitim sonunda başarılı olarak sertifika alan kursiyerler ile ilgili bilgileri SOCMEK'e bildirmek.

ğ) Sucul omurgalı canlılarının üretim, yetiştirme, barındırma ve nakil koşulları ile deneylerin yapıldığı laboratuvar koşullarını ve ekipmanın etik yönden uygun olup olmadığı denetlemek, uygun görmediği durumlarda sucul omurgalı canlı kullanılmasını engellemek.

h) Sucul omurgalı canlı kullanımı ile ilgili her türlü bilgi ve veriyi toplamak, sucul omurgalı canlı yıllık kullanım raporunu hazırlamak ve istatistikî veri tabloları ile yıllık faaliyet raporunu hazırlayarak SOCMEK'e sunmak.

ı) Deneysel çalışmalar sonunda ortaya çıkan atıklar, ölü sucul omurgalı canlı ve tıbbi atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde yok edilmesini sağlamak.

i) Deneyde kullanılan sucul omurgalı canlıların, prosedür sonrası sahiplendirilmesi veya çiftçilik sistemine iadesinde sakınca görülüp görülmediği bildirmek.

SÜ-SOCYЕК'in çalışma ilkeleri

**SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI
CANLI DENEYLERİ
YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

MADDE 9- (1) SÜ-SOCYEK aşağıdaki ilkelere göre çalışır.

- a) Bilimsel araştırmalarda kullanılan sucul omurgalı canlılara kötü uygulamaları engellemek.
- b) Sucul omurgalı canlılarının bu Yönergenin amaçları kapsamında kullanılmasını sağlamak.
- c) Çalışmalarda ağır acı, stres ya da buna benzer eziyet veren deneylerde sucul omurgalı canlıların bir defadan fazla kullanılmasını engellemek. Zorunlu olarak kullanılması durumunda bu durumun bilimsel gerekçelere dayandırılmasını sağlamak.
- ç) Eğitim veya sunum amacıyla kongre, konferans, çalıştay veya seminerlerde ağırlı deneylerin yapılmasını engellemek.
- d) Araştırmalar süresince kullanılan sucul omurgalı canlılara, türüne uygun şartlar hazırlanmasını ve en iyi fizyolojik, davranışsal ve çevresel koşulların teminini sağlamak.
- e) Sucul omurgalı canlıların uygun koşullarda ve eğitilmiş personel ile bakılmasını sağlamak.
- f) Daha önce ayrıntılı olarak yapılmış deneylerin tekrarını önlemek.
- g) Deney için uygun sucul omurgalı canlı ve yöntemin seçilmesini sağlamak.
- ğ) Geçerli bilimsel sonuç verebilecek en az sayıda sucul omurgalı canlı kullanılmasını sağlamak.
- h) Ağrı ve acı verecek deneylerin uygun anestezi ve ağrı kesici ilaçlar kullanılarak ağrıyı ve acıyı en aza indirecek şekilde yapılmasını sağlamak.
- ı) Ağır ve uzun süreli acıya maruz bırakacak deneylerin yapılmasına, etik ilkeler ile araştırmadan elde edilecek fayda ve sucul omurgalı canlıların çekeceği acı dikkate alınarak karar vermek.
- i) Bilimsel hedeften uzaklaşmadığı ve sucul omurgalı canlıların refahının bozulmadığı sürece birden fazla uygulama yaparak, deneyde kullanılan sucul omurgalı canlıların sayısını azaltmak.
- j) Deneyde kullanılarak ölen sucul omurgalı canlıların doku ve organlarının paylaşılması kapsamında diğer başvurularda değerlendirilmesini sağlamak.
- k) Onay verilen projelerde, içerikte ve çalışmaya katılacak kişilerde yapılacak değişiklikleri takip etmek ve gerekli izinlerin alınmasını sağlamak.
- l) Sucul omurgalı canlıların deney sonrası öldürülmesi gerektiği durumlarda, en az ağrı, eziyet ve sıkıntı çekerek öldürülmelerini ve sorumlu yöneticinin veteriner hekim olmaması halinde öldürme işleminin veteriner hekim hizmeti alınarak gerçekleştirilmesini sağlamak.
- m) Araştırmada kullanılan ve yaşamlarını sürdüren sucul omurgalı canlılara, deney sonunda sağlıklı yaşam koşullarının teminini sağlamak.
- n) Yalnızca kendi bünyesindeki sucul omurgalı canlı refahı biriminin denetiminde gerçekleştirilecek prosedürlere izin vermek.

SÜ-SOCYEK'in sorumlulukları

MADDE 10- (1) SÜ-SOCYEK'in sorumlulukları aşağıda belirtildiği şekildedir.

- a) SÜ-SOCYEK Başkanı, başvuruların kayıt edilmesini, değerlendirilmesini, raporlanmasını, diğer tüm ilgili raporların hazırlanmasını ve kurulun etkin olarak çalışmasını sağlamaktan ve uygun olmayan durumları SOCMEK'e bildirmekten sorumludur.
- b) SÜ-SOCYEK Başkan vekili, Başkanın olmadığı durumlarda SÜ-SOCYEK'e başkanlık eder.
- c) SÜ-SOCYEK Sekreteryası, gelen tüm başvuruları SÜ-SOCYEK'e iletmekten, gerekli koordinasyonu sağlamaktan, yazışmaları yapmaktan ve kayıtları tutmaktan sorumludur.

**SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI
CANLI DENEYLERİ
YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kuruluna Başvuru, Projelerin Değerlendirilmesi, Kurulun Çalışma Yöntemi ve Çalışma İlkeleri

SÜ-SOCYЕК'e başvuru

MADDE 11- (1) SÜ-SOCYЕК'e başvuru aşağıdaki gibi yapılır.

a) SÜ-SOCYЕК'e yapılacak başvurular BAŞVURU FORMU'nun eksiksiz doldurulması ile yapılır.

b) Yalnızca Sinop Üniversitesi bünyesinde yapılacak olan her türlü araştırma projesi ve tez çalışması için başvurular kabul edilir.

c) Saha araştırmalarının birden fazla ilde yürütülmesi halinde sadece bir yerin SOCYЕК onayının alınması yeterlidir. Başvurular, proje yürütücüsü tarafından yapılır. Tez çalışmalarında yürütücü, danışman öğretim üyesidir.

ç) Sinop Üniversitesi mensubu olmayan ancak Sinop Üniversitesindeki araştırma birimlerinde çalışmalarını yapacak olan araştırmacılar ilgili birimden alınmış izin belgelerini başvuru formuna eklemeleri zorunludur.

d) Sunulan araştırma protokollerinde sucul omurgalı canlı kullanacak kişinin "Sucul Omurgalı Canlı Kullanım Sertifikası" yoksa çalışmaya onay verilmez.

e) Bir araştırmacı, kendi sertifikası olmaması halinde araştırma yürütücüsü olarak başka kişilerle ortak çalışma yapmak amacıyla SÜ-SOCYЕК'e başvurabilir. Bu durumda, sucul omurgalı canlı üzerinde yapılacak uygulamalar, projede görev alan sertifika sahibi diğer bir araştırmacı tarafından yürütülür.

f) SÜ-SOCYЕК onayı alındıktan sonra projedeki ve çalışmaya katılacak kişilerdeki değişiklikler yürütücü tarafından SOCYЕК'e yazılı olarak bildirilir ve onayı alınır.

g) SÜ-SOCYЕК tarafından projelere azami üç (3) yıl süre ile izin verilir, süre uzatımı talebi olması halinde, talebin gerekçelendirilmesi ve uygun bulunması durumunda ek iki (2) yıl süre verilebilir.

ğ) Aşağıdaki müdahaleler SÜ-SOCYЕК iznine tabi değildir:

h) Ölü sucul omurgalı canlı veya dokusu ile ilgili yapılacak çalışmalar,

ı) Dışkı veya altlık örneği toplama ile ilgili yapılacak çalışmalar.

Başvuruların değerlendirilmesi ve kurulun çalışma yöntemi

MADDE 12- (1) SÜ-SOCYЕК aşağıda belirtildiği şekilde çalışır:

a) SÜ-SOCYЕК ayda bir defa her ayın son haftası, üyelerin en az üçte ikisinin katılımı ile kurum içinde ve önceden ilan edilmiş tarihte SÜ-SOCYЕК Başkanının belirlediği gündemle toplanır. Başkanın yokluğunda toplantıya vekil başkanlık yapar.

b) Kararlar oy çokluğu ile alınır. Oy eşitliği durumunda başkanın oyu yönünde karar verilir.

c) Başvurular müracaat tarihi sırasına göre gündeme konulur ve en geç kırk (40) iş günü içinde karara varılır ve karar yazılı olarak proje yürütücüsüne bildirilir. SÜ-SOCYЕК başvuruları inceleyerek "uygun" ve gerekçesi belirtilerek "düzeltmesi gerekir", "koşullu olarak uygun" veya "ret" kararı verir. Gerekli hallerde kurul deneyimli uzmanların yazılı görüşüne başvurabilir veya uzmanları toplantıya davet ederek sözlü görüş isteyebilir.

ç) Düzeltmesi yönünde karar verildiğinde, başvurular yürütücü tarafından düzeltildikten sonra tekrar değerlendirilir ve "uygun", "koşullu uygun" ya da "ret" kararı verilir.

d) İlk başvuruda ya da düzeltildikten sonraki başvuruda "koşullu uygun" kararı verilmiş projeler, kararda belirtilen süre ile izlendikten sonra istenen koşulların yerine getirilip getirilmediği de dikkate alınarak "uygun" ya da gerekçesi belirtilerek "uygun değildir" şeklinde karar verilir.

e) İzin verilen projelerde sucul omurgalı canlıların refahını olumsuz etkileyecek herhangi

**SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI
CANLI DENEYLERİ
YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

bir değişiklik olup olmadığı SÜ-SOCYEK tarafından denetlenir. Onaylanan projeye uyulmaması durumunda, verilen izin SÜ-SOCYEK tarafından iptal edilir.

f) Etik kurul üyelerine ait başvurular görüşülürken ilgili kurul üyesi toplantıya katılamaz ve oy kullanamaz. Bu durumda SÜ-SOCYEK toplantı üye sayısı yarıdan bir fazlası olarak değerlendirilir.

g) Bütün başvurular ve alınan kararlar bir veri tabanında en az beş yıl süre ile saklanır. Kayıtlar SOCMEK, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Üniversite yönetiminin denetimine açık tutulur.

ğ) Başkanlığa bağlı olarak oluşturulan sekreteryaya SÜ-SOCYEK'in çalışmalarının ve kayıtlarının düzenli tutulmasını sağlar.

h) Kurul kararları açık olarak ilan edilmez. SÜ-SOCYEK'e başvuruyu yapan proje yürütücüsüne karar yazılı olarak iletilir.

(2) Projelerin değerlendirilmesinde;

a) Bilimsel, eğitsel veya yasal gerekçeleri,

b) Sucul omurgalı canlı kullanımı gerekçeleri,

c) Prosedürlerin mümkün olan en insani ve çevreye duyarlı olacak şekilde gerçekleştirilmesinin tasarlanması,

ç) Tahmin edilen bilimsel faydaları ve eğitim yönünden değeri,

d) Prosedür şiddetinin sınıflandırılması,

e) Elde edilecek fayda ve sucul omurgalı canlının çekeceği acı,

f) Öldürme metotları, prosedürler, anestezi, tekrar kullanım, bakım ve barınma şartlarının geçerli mevzuata uygunluğu,

g) Geriye dönük değerlendirmenin yapılıp yapılmayacağı ve ne zaman yapılacağı, kriterlerine göre SÜ-SOCYEK tarafından değerlendirilir.

ğ) SÜ-SOCYEK'in oluru, onaylanan çalışmada belirtilen konu ve süre için geçerlidir. Süresinde bitirilemeyen projeler için ek süre istenmesi zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Araştırmalara İlişkin Uygulamalar, Araştırmada Değişiklik Yapılması, Eğitim, İzin Zorunluluğu,

Araştırmalara ilişkin uygulamalar

MADDE 13- (1) Sucul omurgalı canlı ve araştırmalara ilişkin uygulamalar aşağıdaki şekilde yapılır.

a) Sucul omurgalı canlı kullanarak her türlü eğitim, araştırma, uygulama ve test yapmak isteyen veya sucul omurgalı canlılara dokunarak katkıda bulunan öğrenciler, araştırmacılar, akademik, sağlık, teknik ve idari personel sucul omurgalı canlı kullanıcısı olarak kabul edilir.

b) Sucul omurgalı canlı kullanıcıları, sertifika almadan bu canlılar üzerinde deney, eğitim, test amacıyla işlem yapamaz ve çalışma mekanlarında bu canlıları barındıramazlar.

c) Deneylerde kullanılacak sucul omurgalı canlı türlerinin yasal bir üretici veya tedarikçilerinden alınmış olması şartı aranır.

ç) Üretim yapılan çiftliklerde yapılacak sucul omurgalı canlı çalışmalarında Tarım ve Orman İl Müdürlüğüne verilmiş "Yetiştiricilik" izin belgesi istenir.

Araştırmada değişiklik yapılması

MADDE 14- (1) Sinop Üniversitesi Sucul Omurgalı Canlı Deneyle Yeri Etik Kurulu'ndan onay alındıktan sonra çalışma yönteminde veya çalışmaya katılan araştırma personelinde yapılacak değişiklikler için Sinop Üniversitesi Sucul Omurgalı Canlı Deneyle Yeri Etik Kurulu'na yazılı olarak başvurulması ve onayının alınması zorunludur.

**SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI
CANLI DENEYLERİ
YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ**

Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

Sucul omurgalı canlıların deneylerde tekrar kullanımı

MADDE 15- (1) Daha önce çalışma yapılan sucul omurgalı canlıların genel sağlık durumu tamamen eski haline dönmüşse ve canlı üzerinde gerçekleştirilen prosedürleri değerlendirebilecek bir sorumlu yönetici tarafından uygun bulunmuşsa, sucul omurgalı canlının tekrar kullanılmasına izin verilebilir.

Sertifika eğitimi

Madde 16- (1) SÜ-SOCYEK aşağıdaki eğitim çalışmalarını yapar.

a) Sucul omurgalı canlı ile uğraşan ve/veya uğraşacak olan araştırmacıların eğitimleri için sucul omurgalı canlı deneyleri kullanım sertifikası programları açar. Başarılı olanlara “Sucul Omurgalı Canlı Kullanım Sertifikası” verilir.

b) Sucul omurgalı canlı üretilmesi, yetiştirilmesi ve bakımında görevli personelin periyodik olarak meslek içi eğitim almasını sağlar.

c) Eğitim programları SÜ-SOCYEK tarafından belirlenmiş yetkili kişiler tarafından yürütülür.

ç) Sucul omurgalı canlı kullanım sertifika programının Üniversitede nasıl yürütüleceği ve ne zaman açılacağına SÜ-SOCYEK önerisi ve Üniversite Yönetim Kurulu onayı ile karar verilir.

d) Sertifika programı Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü eğitim programı hükümlerine göre hazırlanır.

e) Düzenlenen sertifika eğitim programları otuz (30) gün önce SOCMEK’e bildirilir.

f) Sucul omurgalı canlı kullanım sertifika programında derslerin %80’ine devam etmek zorunludur. Program sonunda yapılacak sınavda başarılı olmak için 100 üzerinden 70 puan almak gerekir. Programa kaydolup devam ve başarı şartını yerine getirenlere “SÜ-Sucul Omurgalı Canlı Kullanım Sertifikası” verilir. Sertifika Sinop Üniversitesi Rektörü ve SÜ-SOCYEK Başkanı tarafından imzalanır.

g) SÜ-SOCYEK sertifika eğitim programları sonunda başarılı olarak sertifika alan kursiyer bilgilerini SOCMEK’e bildirmekle yükümlüdür.

ğ) Lisans/Lisansüstü eğitim düzeyinde sucul omurgalı canlı kullanımı ile ilgili alınmış olan eğitimlerin sertifika programına eşdeğer olup olmadığına SOCMEK karar verir.

İzin zorunluluğu

MADDE 17- (1) Sucul omurgalı canlılar üzerinde her türlü prosedür veya prosedürlerin gerçekleştirildiği, Tarım ve Orman Bakanlığında çalışma izni bulunan birimlerde Madde 9’un birinci fıkrasında belirtilen çalışmaları yapacak olan tüm araştırmacılar yazılı olarak başvurarak Etik Kurul Onayı almak zorundadırlar. Onay alınmadan yapılan çalışmalar, idari ve yasal soruşturmayı gerektirir ve çalışma hemen durdurulur. Başlatılmış olan çalışmalar için sonradan onay belgesi verilmez.

(2) Etik Kurul Onayı almış olan araştırmalara ilişkin ulusal ya da uluslararası nitelikli her türlü bilimsel yayında Sinop Üniversitesi Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kurulu Protokol Numarasına ve “Etik Kurul Onayı Alınmıştır” ifadesine yer verilmesi zorunludur.

(3) Etik Kurul Onayı almış olan çalışmanın bitmesini takip eden 30 (otuz) gün içinde çalışma yürütücüsü, çalışmanın bittiğini, elde edilen sonuçları ve çalışmanın hayvan refahına uygun olarak tamamlandığı hususlarında kısa bir rapor hazırlar ve Sinop Üniversitesi Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kurulu’na sunar.

(4) Doğadan alınmış yakalanmış ya da yakalanacak sucul omurgalı üzerinde yapılacak deney bir bilimsel gerekçe ile Ulusal Mevzuat ve Uluslararası sözleşmeler çerçevesinde nesli tehlike altında olan ve korunan türler, CİTES sözleşmesinin Ek-1 Listesindeki türlerin kullanılması kapsamında; türlerin korunmasını ve üretilmesini amaçlayan araştırmalar durumunda, ya da hastalık, sağlık bozukluklarının incelenmesi, belirlenmesi, düzeltilmesi, önlenmesi, tanısı ve

	SİNOP ÜNİVERSİTESİ SUCUL OMURGALI CANLI DENEYLERİ YEREL ETİK KURUL YÖNERGESİ	Doküman Kodu	SNÜ-YNG-082
		Senato Yürürlük Tarihi	21.11.2024
		Revizyon Tarihi/No	26.05.2025

tedavisi durumunda izin verilir. Bu konuda yapılan çalışmalarda SÜ-SOCYЕК onayından sonra Günel Müdürlükten izin alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Gizlilik

MADDE 18- (1) SÜ-SOCYЕК'in yazışmaları gizlidir. Çalışmalarda gerçekleştirilen prosedürler hakkında, o prosedürlerden sorumlu gerçek veya tüzel kişinin izni olmaksızın, kamuoyuna herhangi bir şekilde açıklamada bulunulamaz, bilgi verilemez. Gerekli görüldüğü takdirde Bakanlık tarafından veya Bakanlık izni ile kamuoyuna açıklamada bulunulabilir.

Yönergede yer almayan durumlar

MADDE 19- (1) Bu Yönergede belirtilmeyen hususlarda ilgili kanun ve yönetmelik hükümleri geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 20- (1) Bu Yönerge, SOCMEK tarafından kabul edildikten sonra, Sinop Üniversitesi Senatosu'nun onayladığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Yönerge hükümlerini Sinop Üniversitesi Rektörü yürütür.